

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Fråga vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, då inkomsten redovisas efter bokföringsmässiga grunder, om avdrag för förlust vid icke löpande försäljning av djurbesättning.

Besvär av direktören A. angående inkomsttaxering år 1948. — A., som redovisade sin inkomst av jordbruksfastighet efter bokföringsmässiga grunder, yrkade vid taxeringen avdrag för förlust vid försäljning av kreatursbesättningen med 66.800 kr. Kreaturen hade måst säljas på grund av smittosam kastning. Taxeringsmyndigheterna invände, att den vid realisationen uppkomna förlusten icke varit avdragsgill, därest den s. k. kontantprincipen tillämpats. Vid sådant förhållande kunde avdrag ej heller medgivas vid redovisning efter bokföringsmässiga grunder.

ka att denna statistik gjort sig förnimbar på annat sätt än som ett irriterande fenomen för dem som har att göra upp den. Hur vore det att i detta läge väga varje distrikts deklarationspacke? Inte på guld-våg, som man nu inbillar sig göra, utan på en hederlig hushållsvåg. Det enda allvarliga hindret för en reform i den riktningen är sannolikt detta: det vore för enkelt. Så enkelt är det.

Sten Sjöholm.

Avdrag vägrades av samtliga instanser. (RR:s utslag den 20/5 1955.)

Anm.: Jämför RÅ 1945 ref. 20. Intäkt genom realisation av levande och döda inventarier ansågs icke utgöra skattepliktig intäkt för skattskyldig, som redovisade jordbruksinkomst i huvudsak efter bokföringsmässiga grunder.

Reparation och underhåll.

Besvär av TI angående hemmansägaren K:s inkomsttaxering år 1951. — K. yrkade i sin deklaration avdrag med 3.141 kr., utgörande hela kostnaden för omläggning med tegel av taket till en ladugårdsbyggnad, vilket förut varit täckt med spån. TN medgav avdrag med endast 2/3-delar av kostnaden. Hos PN framhöll K. att omläggning med takspån enligt kostnadsförslag av byggmästare skulle uppgått till 3.662 kr. TI yrkade för sin del, att då tegel vore avsevärt bättre som taktäckningsmaterial, avdrag måtte medges med allenast hälften av kostnaden. PN biföll K:s talan. KR, varest TI klagade, fastställde PN:s beslut, enär handlingarna i målet icke utmärkte, att ifrågavarande kostnad överstigit den kostnad, som skulle hava uppkommit genom läggande av nytt spåntak. TI fullföljde hos RR och åberopade ett av Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader avgivet meddelande

(nr 26) angående värdering av ekonomibyggnader och bostäder vid lantbruket, på basis av prisläget den 15/7 1952, utvisande bl. a. ett betydligt högre kostnadstal för taktegel på panel än för spån på läkt, nämligen 23 kr. mot 14 kr. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 27/5 1955.)

Realisationsvinst: förvärv genom gåva eller köp?

Besvär av TI angående Ing-Britt L:s inkomsttaxering år 1948. — Genom gåvbrev den 27/2 1947 erhöll L. av sin dåvarande arbetsgivare, P., med vilken hon sedermera ingick äktenskap, en fastighet som varit i P:s ägo sedan den 1/1 1947. Som villkor för gåvan gällde, att L. övertog betalningsansvaret för fastigheten in-tecknad gäld, 12.000 kr. Fastighetens taxeringsvärde utgjorde 15.000 kr. Den 1/9 1947 sålde L. fastigheten för 24.000 kr. P., vars huvudsakliga inkomst härrörde av fastighetsförsäljningar, deklarerade och taxerades för en realisationsvinst genom överlåtelsen till L. av 3.343 kr. (skillnaden mellan in-teckningssumman 12.000 kr. och inköpsvärdet och lagfartskostnader). PN, som inhämtat att L. själv uppburet köpeskillingen vid försäljningen den 1/9 1947 och antog att köpeskillingen utgjort 26.000 kr., beskattade L. för en realisationsvinst av 14.000 kr., enär L. i realiteten finge anses ha förvärvat fastigheten genom köp. I besvär hos KR framhöll L., att hon genom gåvan tillfördes utan vederlag ett värde av 12.000 kr. (skillnaden mellan köpeskillingen 24.000 kr. och in-teckningsbeloppet 12.000 kr.). Transaktionen måste därför anses vara av gåvanatur, varför skattepliktig realisationsvinst icke uppkommit genom fastighetsförsäljningen. KR undanröjde realisationsvinstbeskattningen, enär den vid försäljningen

uppkomna vinsten icke utgjort för henne skattepliktig inkomst. Hos RR hävdade TI, att här föreläge antingen remuneratorisk gåva — med hänsyn till det tidigare anställningsförhållandet mellan P. och L. — eller ock ett köp med en köpeskilling, svarande mot den i fastigheten in-tecknade gälden, för vilken L. övertagit betalningsansvaret. TI hänvisade beträffande det senare alternativet till RÅ 1950 ref. 33 II (jämför Skattenytt 1951 s. 10). RR ej ändring. (RR:s utslag den 27/5 1955.)

Avdrag för flyttningkostnader.

Besvär av civilingenjören W. angående inkomsttaxering år 1948. — W., som var gift och hade ett barn, var t. o. m. oktober 1947 anställd i G. Den 1/11 samsamma år tillträdde han anställning i V. Vid beräkning av W:s inkomst av tjänst upptog PN såsom intäkt ett bidrag till flyttningkostnad å 350 kr, vilket W. mottagit av den nye arbetsgivaren. Å andra sidan förvägrades W. ett med 450 kr yrkat avdrag för förflyttningkostnader. Hos KR yrkade W. att komma i åtnjutande av nämnda avdrag. KR och RR (i plenum): ej ändring.

An m.: Genom RR:s utslag befästes således hittillsvarande praxis beträffande avdrag för flyttningkostnader. Jämför t. ex. Skattenytt 1954 s. 218.

Facklitteratur.

A. Besvär av lektorn N. angående inkomsttaxering år 1949. — N., som undervisar i modersmålet, yrkade avdrag för facklitteratur med 200 kr. PN medgav avdrag med endast 80 kr. Det vägrade avdraget hänförde sig närmast till 110 kr., avseende Strindbergs skrifter, beträffande vilka N. upplyst att läroverkets bibliotek saknade nästan alla och folkbiblioteket

hade ett exemplar av 1912—21 års utgåva jämte några strödda exemplar av de mest lästa arbetena. Enda möjligheten för N. hade varit att själv skaffa den erforderliga litteraturen. KR: ej ändring. RR medgav avdrag med yrkat belopp, 200 kr. (RR:s utslag den 17/5 1955.)

B. Civilingenjören B., som var anställd vid ett större järnverks konstruktionsavdelning, erhöll vid inkomsttaxering år 1949 avdrag med 100 kr. för två delar av bokverket "Bygg". Detta fanns visserligen å arbetsplatsen men det där tillgängliga exemplaret var mycket använt av där arbetande ingenjörer, varför det var mycket svårt att få tillgång till detsamma och icke kunde lånas hem. (RR:s utslag den 20/5 1955.)

C. Lantbrukaren P., som arrenderade ett jordbruk om 8 hektar åker, erhöll vid inkomsttaxering år 1951 icke ett med 225 kr. yrkat avdrag för inköp av "Nya Lantmannens Bok". (RR:s utslag den 20/5 1955.)

Kyrkoherdes kostnader för resor i tjänsten utöver erhållet reseanslag.

Besvär av kontraktsprosten S. angående inkomsttaxering år 1949. — S., som i egenskap av kyrkoherde uppburit fast reseanslag om 500 kr, yrkade avdrag för resekostnader i tjänsten med 1.231 kr. Reseanslaget hade utbetalats av församlingens kyrkokassa i enlighet med gällande bestämmelser. PN upptog icke reseanslaget till beskattning och medgav icke avdrag för resekostnader. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 22/4 1955.)

Anm.: Enligt p. 5 anvisningarna till KL behandlas fasta och tillfälliga reseanslag till prästerliga befattningshavare på sam-

ma sätt som av staten anvisad resekostnads- och traktamentsersättning.

Travsportrörelse.

Besvär av TI angående målarmästaren L:s inkomsttaxering år 1950. — L., vars inkomst av målerirörelse uppgick till 6.950 kr., yrkade vid taxeringen avdrag för underskott å travsportrörelse med 2.439 kr. L. hade under flera år utövat travsport med två hästar och även fött upp några föl. Verksamheten hade hela tiden gått med förlust och L. hade därför sedermera avvecklat densamma. PN vägrade avdrag för underskottet. KR medgav avdrag. Häröver klagade TI, som hävdade att det vore fråga om en hobby. RR: ej ändring. ((RR:s utslag den 17/5 1955.)

Avsättning till personalstiftelse.

Besvär av And. Eliassons Läderindustri Aktiebolag angående bolagets inkomsttaxering år 1949. — Bolaget yrkade avdrag med 50.000 kr. till personalstiftelsen And. Eliassons Utbildningsfond, vilken hade till ändamål att bereda bolagets anställda möjlighet till sådan undervisning eller yrkesutbildning, som direkt eller indirekt vore till bolagets nytta, ävensom att bereda bolagets anställda möjlighet till rekreation och i övrigt lämna bidrag till åtgärder, som avsåge personalens välfärd. TI invände att stiftelsens ändamål vore alltför allmänt angivet. Avdrag för avsättningen vägrades. (RR:s utslag den 17/5 1955.)

Gåvor till personal samt ersättning för övertid i form av matpengar m. m.

Besvär av Aktiebolaget Sven M. angående inkomsttaxering år 1948. — Bolaget yrkade avdrag för gåvor till personal vid högtidsdagar med 1.607 kr., därav 1.065

kr. avsåg tre guldpennor till bolagets kamrer på dennes femtioårsdag. Bolaget ansåg denna gåva avdragsgill på samma sätt som kostnaden för medalj. Kamreren hade 1946 erhållit Patriotiska sällskapets guldmedalj för långvarig och trogen tjänst och vid bestämmandet av uppvaktningen på femtioårsdagen hade styrelsen detta i åtanke och beslöt att ihågkomma honom med en minnesgåva, som vore likvärdig med en medalj. — Vidare yrkades avdrag med 4.825 kr. för övertidsersättningar till personalen, som bokförts på ett konto, benämnt matpengar, och som utgått i form av dels kontanta utbetalningar, vanligtvis 5 kr. per person och måltid, dels betalda restaurantnotor och dels in natura, såsom smörgåsar, mjölk m. m. Dessa ersättningar hade icke upptagits å de anställdas löneuppgifter. — RR ansåg bolaget berättigat till avdrag för beloppet 4.825 kr. men icke för gåvorna till personalen. (RR:s utslag den 20/5 1955.)

Nedskrivning av aktier, motsvarande kostnad för övertagande av hyresrätt.

Besvär av TI angående ingenjören L:s inkomsttaxering år 1952. — Sedan ett kommanditbolag — däri L. var delägare — år 1951 inköpt samtliga aktier i ett aktiebolag, hade kommanditbolaget från aktiebolaget utan ersättning övertagit hyresrätten till en kontorslokal, som gränsade till kommanditbolagets kontor i samma fastighet. Aktiebolaget, som i stort sett icke ägde några tillgångar, likviderades därefter. Kommanditbolaget hade sedan genom nedskrivning av värdet å berörda aktier minskat sin vinst för beskattningsåret med 42.600 kr. TN vägrade kommanditbolaget avdrag för denna nedskrivning samt höjde i enlighet därmed L:s taxeringar. Hos PN framhöll L., att

kommanditbolaget icke haft annat intresse av aktieförvärvet än att därigenom beredas möjlighet att utvidga sina kontorslokaler genom att övertaga aktiebolagets hyreskontrakt. Aktienedskrivningen utgjorde därför en typisk rörelsekostnad. PN: ej ändring. KR biföll emellertid L:s talan. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/6 1955.)

Anm.: Jämför RÅ 1953 ref. 18 (se Skattenytt 1953 s. 214), där ersättning för övertagande av hyresrätt till lokal, avsedd att användas i rörelsen, ansågs utgöra avdragsgill omkostnad.

Stuteri — förvärvskälla eller hobby? Förmån av fri bostad och fri bil.

Besvär av TI och direktören L. angående L:s inkomsttaxering år 1950. — L. är chef för ett större företag i Stockholm med hög tjänsteinkomst. Han bebodde ett säteri några mil utanför S., å vilket han bedrev jordbruk och stuterirörelse. KR medgav L. avdrag för underskott å stuteriverksamheten med 43.759 kr. TI yrkade hos RR att avdrag för underskottet måtte vägras och hävdade att verksamheten vore att anse såsom L:s hobby. De två närmast föregående åren hade underskotten uppgått till över 39.000 kr resp. 38.000 kr. Under åren 1950—51 hade uppkommit en obetydlig vinst. L. bestred att det var fråga om hobby och påvisade att det enligt sakens natur måste förflyta viss tid, innan stuteriverksamheten kunde uppvisa någon vinst. RR: ej ändring. — L. disponerade såsom chef för nämnda företag, i vilket han var stor intressent, en möblerad våning i S. om 14 rum och kök. Möblernas anskaffningskostnad hade uppgått till över 300.000 kr. PN uppskattade bostadsförmånens värde till 21.624 kr. KR nedsatte till 14.000 kr. RR: ej ändring. — PN

uppskattade förmånen av bilen, som av L. användes för resor mellan S. och säteriet och för representation, till 5.000 kr. KR nedsatte till 3.000 kr. RR fastställde PN:s beslut i denna del. (RR:s utslag den 29/4 1955.)

Byggnadsrörelse eller ej?

Besvär av TI angående byggmästaren J:s inkomsttaxering år 1950. — J. hade sedan 1911 bedrivit byggnadsrörelse genom att uppföra byggnader på entreprenad. Hösten 1930 hade han enligt uppgift upphört med entreprenadverksamheten och i stället börjat ägna sig åt fastighetsförvaltning. Fördenskull hade han köpt tre tomter, som han bebyggde under åren 1931—1933. Sedermera köpte han ytterligare några fastigheter. Under 1949 sålde J. två av de under åren 1931—1933 bebyggda fastigheterna. PN beskattade försäljningsvinsten såsom inkomst av rörelse. Hos KR hävdade J., att vinsten utgjorde icke skattepliktig realisationsvinst. Fastigheterna hade nämligen uppförts sedan J. år 1930 upphört med sin verksamhet såsom byggmästare och de hade år 1949 sålts i samband med att han på grund av ålderdom och ohälsa gått i författning om att avveckla sitt fastighetsinnehav. KR biföll J:s talan, enär av handlingarna i målet framginge, att J. icke efter år 1933 idkat byggnadsverksamhet, samt vid sådant förhållande ifrågavarande belopp icke utgjort för J. skattepliktig intäkt. TI framhöll hos RR, att konsekvensen av KR:s utslag bleve, att varje byggmästare med ett omfattande innehav av egna fastigheter blott behövde nedlägga sin rörelse för att därefter kunna sälja dessa utan att behöva taxeras för vare sig byggmästarevinsten eller återvunna i rörelsen åtnjutna avdrag för nedskrivning. Det före-

fölle emellertid otänkbart att byggmästare på ett så enkelt sätt skulle kunna undgå taxering. RR fastställde PN:s beskattningsåtgärder, enär av vad i målet förekommit framginge, att J. såsom byggmästare yrkesmässigt uppfört byggnaderna å ifrågavarande fastigheter, samt vid sådant förhållande och med hänsyn till övriga omständigheter vinsten å försäljningen av fastigheterna måste — oavsett att J. icke efter år 1933 idkat byggnadsverksamhet — anses hava för J utgjort inkomst av rörelse. (RR:s utslag den 21/4 1955.)

Periodiskt understöd — gemensamt hushåll?

Besvär av egendomsmäklaren R. angående inkomsttaxering år 1950. — R., som var ogift bodde tillsammans med sin fader, som var änklings. R. yrkade avdrag för periodiskt understöd till fadern med 2.600 kr. R. framhöll, att han icke hade något hushåll i sin bostad, varken för egen del eller gemensamt med fadern, då han helt och hållet åte på restauranter. R. styrkte genom intyg att han åt de lagade måltiderna på restaurant. På grund av bostadsbristen hade han måst dela bostad med fadern. R. erhöll icke avdrag för det periodiska understödet. (RR:s utslag den 12/5 1955.)

Hustruavdrag.

Besvär av TI angående fru T:s inkomsttaxering år 1949. — Fru T. hade såsom dödsbodelägare efter sin fader uppburit del i vinsten av ett patent. Fru T. deklarerade och taxerades för sin andel i vinsten såsom inkomst av rörelse. TN och PN ansågo fru T. icke berättigad till s. k. hustruavdrag, då hennes rörelsein-

komst icke härlett från något fru T:s arbete under beskattningsåret. KR medgav hustruavdrag. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 28/4 1955.)

Anm.: Jämför Skattenytt 1954 s. 280.

Icke skattepliktigt skadestånd eller tjänsteinkomst?

Besvär av lagerbiträdet L. angående inkomsttaxering år 1949. — L., som var anställd vid en fabrik, hade vid sidan av sitt arbete bedrivit en med arbetsgivaren konkurrerande rörelse. På grund därav hade L. med stöd av gällande kollektivavtal blivit uppsagd. Genom fackförbundets ingripande erhöll L. från arbetsgivaren med hänsyn till långvarig tjänst ett avskedsvederlag, inbegripet inestående semesterersättning, å 2.700 kr. PN beskattade beloppet såsom inkomst av tjänst. Hos KR hävdade L., att beloppet vore att anse såsom skadestånd för det psykiska lidande, som L. tillfogats genom uppsägningen. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 13/5 1955.)

Konkursbos skattskyldighet för inkomst.

Besvär av L:s konkursbo angående inkomsttaxering år 1950. — PN beskattade konkursboet för inkomst av annan fastighet, inkomst av realisationsvinst genom försäljning av fast egendom och för

inkomst av kapital. Avdrag medgavs för underskott å jordbruksfastighet och för vissa realisationsförluster. Hos KR yrkade konkursboet att taxeringarna måtte undanröjas, enär konkursboet icke vore skattepliktigt och i vart fall borde vara berättigat till avdrag för räntor å dess skulder med högre belopp än den taxerade inkomsten, oavsett att räntorna icke fått utbetalas under konkursen. KR: ej ändring. RR (sex ledamöter) undanröjde de överklagade taxeringarna, enär skattskyldighet för inkomst icke åligger konkursbo. (En ledamot ville undanröja taxeringarna, enär ifrågavarande inkomster varit konkursgäldenärens och icke boets egna, samt den skattskyldighet, som kunde åligga konkursgäldenären ej kunde göras gällande i förevarande ordning. En annan ledamot ville endast undanröja taxeringen till kommunal inkomstskatt i S. L:a kommun, enär jämlikt grunderna för 35 § KL vid konkursförfarande uppkommen realisationsvinst icke kunde anses utgöra skattepliktig inkomst. Tre ledamöter ville undanröja sistnämnda taxering, enär icke konkursboet kunde anses skattskyldigt för realisationsvinst vid försäljningen av fast egendom samt vid sådant förhållande avdrag icke finge göras för realisationsförlust. Två ledamöter: ej ändring.) (RR:s utslag den 3/5 1955.)

Anm.: Utgången synes innebära en ändring av tidigare praxis.